

بیانیه نهایی

کنفرانس ملی بازاندیشی و آینده‌نگری در نظام آموزش و یادگیری ایران با توجه به تغییرات پرشتاب

جهان معاصر

تهران، سوم و چهارم اسفند ماه ۱۳۹۴

در جهانی که درگیر تحولات پرشتاب است، آموزش، پیشران توانمندسازی اجتماعی برای پاسخگویی به نیازهای توسعه اقتصادی و اجتماعی و مقابله با چالش‌های توسعه پایدار است. هرگونه بازاندیشی و آینده‌نگری در آموزش باید مبتنی بر شناخت فناوری‌های روز (که ۸۰٪ از زندگی بشر را تا سال ۲۰۲۰ تغییر می‌دهند)، توسعه ظرفیت‌های زیرساختی، بهبود فرآیندهای برنامه‌ریزی جامع و هماهنگ با توجه به چارچوب عمل آموزش ۲۰۳۰، اسناد مرجع سیاست‌گذاری کشور و روندهای رایج جهانی در سطوح محلی، ملی و بین‌المللی باشد.

ما، سیاست‌گذاران، برنامه‌ریزان و کارشناسان حوزه آموزش و اشتغال، استادان، محققان و معلمان که در کنفرانس ملی بازاندیشی و آینده‌نگری در نظام آموزش و یادگیری ایران با توجه به تغییرات پرشتاب جهان معاصر (سوم و چهارم اسفندماه ۱۳۹۴)، گرد هم آمده‌ایم، موارد زیر را به نهادهای کلان سیاست‌گذاری به منظور بازاندیشی و آینده‌نگری در آموزش و یادگیری در راستای دستیابی به توسعه پایدار اقتصادی و اجتماعی کشور، توصیه می‌کنیم:

۱- ظرفیت‌سازی لازم نهادی جهت ورود هدفمند و هوشمندانه فناوری‌های نوین به کلاس‌های درس و محیط‌های یادگیری و ترویج روش‌های انعطاف‌پذیر یادگیری مادام‌العمر برای یادگیرندگان.

۲- انجام مطالعات لازم در مورد تحول نقش آموزشگاه/ دانشگاه، نقش معلم/مدرس، برنامه درسی/ منابع آموزشی و رویکردهای یاددهی و یادگیری، به منظور بهره‌گیری موثر از فرصت‌های عصر دیجیتال، در راستای جهت‌بخشی توسعه انسانی در مسیر توسعه پایدار اجتماعی و اقتصادی.

۳- مدیریت دانش حرفه‌ای تدریس و توانمندسازی معلمان و مدرسان با دانش و مهارت‌های به‌روز به منظور تحقق انگاره "معلم به مثابه یادگیرنده مادام‌العمر" و ادغام معرفت علمی و فرهنگ بومی و جایگزینی رویکرد معلم/مدرس پژوهنده مادام‌العمر به جای معلم/مدرس یاددهنده.

۴- مدیریت جامع و پایدار یادگیری و توسعه نظام‌های سنجش کیفیت جامع و هماهنگ برای یادگیری، و ارزیابی نتایج یادگیری متناسب با آینده‌نگری در نظام آموزش و یادگیری.

۵- اتخاذ سیاست‌های موثر و کارآمد برای تبدیل مدارس و دانشگاه‌ها به سازمان‌های یادگیرنده و توجه به برنامه‌های درسی در هم تنیده با رویکرد مسئله-محور و فرآیند-محور و ادغام مهارت‌های مرتبط با کار و مهارت‌های قابل انتقال شامل کارآفرینی و ICT در برنامه‌های درسی.

۶- اتخاذ سیاست‌های جامع و یکپارچه در زمینه آموزش‌های فنی و حرفه‌ای و مهارتی و تعیین یک متولی ملی به منظور ایجاد هماهنگی و عملیاتی‌کردن سیاست‌ها و برنامه‌ها.

۷- ایجاد هماهنگی و همگرایی بین آموزش‌های رسمی و غیر رسمی در حوزه اشتغال و کارآموزی و بکارگیری معیارهای یکپارچه تضمین کیفیت، ارزیابی نتایج یادگیری و صلاحیت‌های حرفه‌ای.

۸- نهادهای متولی آموزش، آموزش عالی و اشتغال به طور مداوم، بازار کار، تغییر ماهیت مشاغل به ویژه حذف مشاغل قبلی و ایجاد مشاغل جدید دانش بنیان و نیز روندهای شکل‌دهی بازار کار در آینده را مطالعه کنند و نیروی مورد نیاز بازار کار را بر اساس این روندها آموزش دهند.

۹ - تشکیل واحد پژوهش، ارزیابی و آینده‌نگری در نهادهای متولی آموزش، آموزش عالی و اشتغال به منظور سنجش کیفیت یادگیری، پیش‌بینی نیازهای آموزشی و پاسخگویی اجتماعی و اقتصادی خصوصاً توسعه مهارت‌های یادگیرندگان برای آینده.

۱۰- اتخاذ سیاست‌های موثر و کارآمد در سطوح خرد و کلان اجتماعی به منظور نهادینه‌سازی فرهنگ یادگیری مادام‌العمر در کشور؛ در این ارتباط توصیه می‌شود یکی از نهادهای ملی، مسئولیت تدوین سند جمهوری اسلامی ایران در زمینه یادگیری مادام‌العمر را بر عهده گیرد.

۱۱- توسعه سیاست‌ها و برنامه‌های مرتبط، برای ارتقای آموزش برای توسعه پایدار و آموزش شهروندی جهانی در نظام‌های آموزش رسمی، غیر رسمی و آزاد و بازسازی ساختارها، روش‌ها و محیط‌های آموزشی برای ترویج رفتارهای شهروندی.

۱۲- توسعه نظام‌های ارزیابی برای آموزش شهروندی اجتماعی و آموزش برای توسعه پایدار به منظور سنجش مهارت‌های شناختی و اجتماعی- رفتاری دانش‌آموزان و دانشجویان.

۱۳- اجرای برنامه‌های موثر در خصوص آگاه‌سازی معلمان و استادان در زمینه اهمیت و ضرورت ترویج مفاهیم انسان‌دوستانه در محیط‌های یادگیری، نهادینه کردن موضوعات صلح و تفاهم اجتماعی و پرهیز از خشونت و افراط‌گرایی در رفتارهای اجتماعی یادگیرندگان.

۱۴- اجرای برنامه‌های موثر در زمینه ترویج فرهنگ پاسخگویی به نیازهای اجتماعی و اقتصادی در مدارس و دانشگاه‌ها و جهت‌بخشی و هدف‌مندی فعالیت‌های علمی و آموزشی مدرسان و معلمان در این راستا.

۱۵- ارتقای توسعه علمی، فناوری و نوآوری در محیط‌های یادگیری و به‌کارگیری فناوری اطلاعات و ارتباطات به ویژه سنجش تعامل یادگیرندگان با سیستم‌های فناوری اطلاعات (تعامل یادگیرنده و رایانه) برای تقویت آموزش، انتشار دانش، دسترسی به اطلاعات و یادگیری موثر و ارتقای کیفیت استفاده از فناوری اطلاعات علمی برای پرورش قابلیت‌های مورد نیاز جهان معاصر.

۱۶- عنایت به آموزش کارآفرینی و جهت‌بخشی نظام آموزش و یادگیری برای تربیت منجر به کار آفرینی در کشور.

۱۷- ایجاد نظام مستمر ارزیابی و توسعه منابع انسانی کشور در گروی جمع‌آوری و تولید داده‌های آماری مستمر از منابع انسانی و رصد کردن آن‌هاست که این مهم، با پیمایش مسیر شغلی و مطالعات تعقیبی از وضعیت فعالیت و اشتغال دانش‌آموختگان دوره‌های عالی در سطح دانشگاه‌ها، باید به اجرا گذاشته شود.

۱۸- با عنایت به اینکه بازاندیشی، تولید دانش مورد نیاز برای صورت بندی مسائل، مشکلات و چالش‌های حال و آینده آموزش، آموزش عالی و اشتغال و جهان کار، و تولید سناریوهای سیاستی و تصمیم‌گیری، نیازمند استمرار در تدوین برنامه، ارائه راهکارها و اقدام، گفتگو و مفاهمه (به عنوان روشی که یادگیری تعاملی و در جریان عمل را میسر می‌کند) است، توصیه می‌شود کارگروه‌هایی با حضور افراد علاقه‌مند مشارکت‌کننده در پانل‌ها و بخش‌های مختلف کنفرانس توسط یکی از نهادهای متولی آموزش و یادگیری ایران، تشکیل تا گفتگو در فواصل زمانی کم در فضاهای مجازی نیز انجام شود.